

MONIALAISUUTTA ETSIMÄSSÄ- CA-mallin mahdollisuudet

11.4.2019 VIP-verkosto Kuopio

Tarja Koskinen, oyl, palvelulinjajohtaja/KYS, nuorisopsykiatria

LAPE; valtakunnallinen monialainen työrykkanen

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLETTUUN KÄSIKIRJAAN



Monitoimijainen arviointi (THL 2017) Mitä käytännössä?

- **Tunnistetaan** kokonaisvaltaisesti (lapsi - vanhemmuus – ympäristö - viitekehys)
- **Kohdataan** lapsi- ja perhelähtöisesti – asiakkaan oma tieto ja kokemus keskiössä
- **Muodostetaan** yhteinen ymmärrys asiakkaan elämäntilanteesta ja arjesta – kaikille toimijoille yhteinen tieto
- **Etsitään** yhdessä ratkaisut ja tuen muodot
- **Arvioidaan** toiminnan vaikuttavuutta
- **Varmistetaan lapsen edun toteutuminen**



MONIALAISTA ARVIOINTIA – MIKSI?

- Palvelujen perustehtävä: seurata lapsen terveyttä, hyvinvointia, oppimista- voimavarat, vahvuudet, riskit
- Arviointi asiakkaan avuksi
- Oma arvio selvä; lapsen osallisuus ja näkemys?
- Useampi tulokulma; osataanko hakea muiden tietoa; monimutkaiset kysymykset, esim vanhemmuuden ja parisuhteen osalta
- Ammattislangi>eri termit ja merkitykset samalla asialla..



ERITASOISET ONGELMAT

- Yksinkertaiset ongelmat ratkeaa yhdellä toimijalla
- Hankalat ongelmat; eri näkemykset syistä, vaikutusmahdollisuuksista, vastuista
- Pirulliset ongelmat; lasten kaltoinkohtelu – ristiriitaiset näkemykset, monimutkaiset syysuhteet, ei yleisesti hyväksyttyä ratkaisua tai kokonaisvastuuta jne



EETTISET PERIAATTEET

- Lapsen oikeudet
- Lapsikeskeisyys ja perhelähtöisyys
- Kokonaisvaltaisuus
- Ihmissuhdekeskeisyys ja dialogisuus: lapsi kehittyy suhteissa, joita tuettava ja kohdattava lapsi kunnioittaen, kuullen ja vastaten
- Oman ja yhteisen toiminnan vaikutusten arviointi



LAPSEN OIKEUDET PERUSTANA

- Hoiva ja huolenpito
- Aktiivinen toimijuus (leikki, harrastukset)
- Kuuleminen ja kunnioitus
- Mahdollisuus vaikuttaa, kantaa vastuuta
- Yhdenvertaisuus
- Turvallisuus
- Terveys
- Oppiminen ja onnistuminen



ETSITTY YHTEISTÄ VIITEKEHYSTÄ

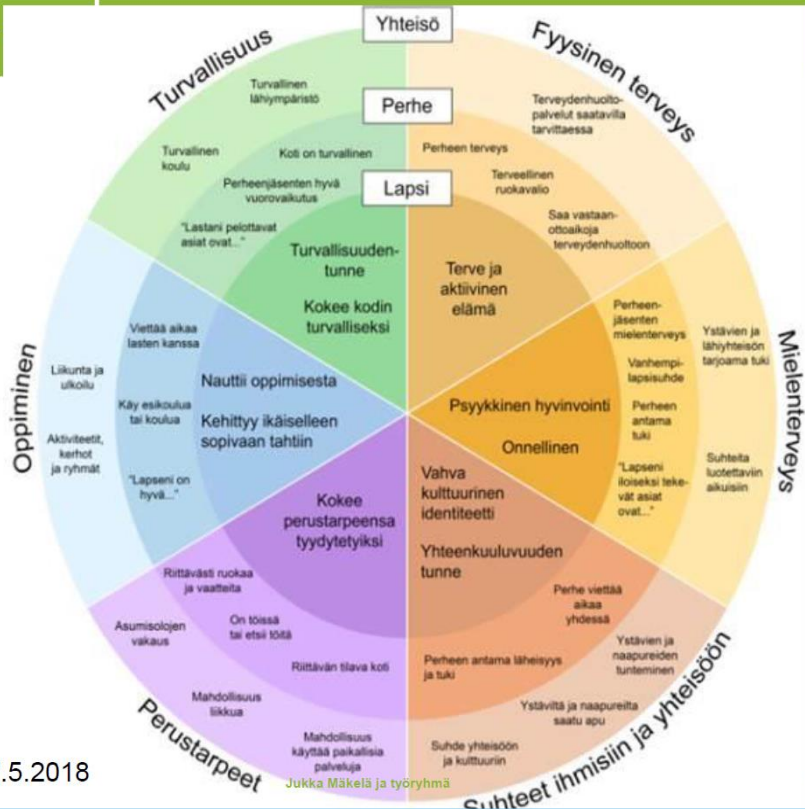
- professionaaliset arviot; laajojen terveystarkastusten viitekehys, varhaiskasvatuksen ja koulun pedagogiset arviot, lastensuojelun ja sos.työn arviot, nuorisopsykiatrinen tutkimus jne.....
- kukaan ei istu toisen ajattelumalliin> tarvitaan oma/uusi/jaettava/yhteinen...
- Englanti; Skotlanti; Australia

Common Approach – yhteinen lähestymistapa

- Taustana hallituksen aloite ja toimeksianto vuonna 2009
- Kehittämisen taustaryhmänä opetustoimi, sosiaaliala ja lastensuojelu, perusterveydenhuolto ja lasten erikoissairaanhoido: kuten Lape:ssa
- Mallilla vankka tutkimusperusta – pohjana laaja katsaus eri maiden systeemiin lähestymistapoihin
 - kehittämisen pohjana Englannin, USA:n, Australian, Uuden Seelannin ja Ruotsin mallien tarkastelu 12 kriteerin avulla
- Mallia jatkokehitetty dialogisessa prosessissa – toimivuutta arvioitu sekä koulun että peruspalveluiden näkökulmasta
 - koulussa rohkeus ottaa puheeksi oppimisen kannalta keskeinen kokonaishyvintointi vähitellen lisääntyne
 - perheet ja lapset kokevat ymmärrettävänä ja käytännöllisenä
 - yhteistoiminta ei ole kaikin puolin vahvistunut: vain osa toimijoista sitoutunut

CA-MALLI

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma



17.5.2018

Jukka Mäkelä ja työryhmä

- Lapsikeskeisyys – Kokonaisvaltaisuus –
Voimavarakeskeisyys –Yhteistoiminnallisuus
- Painopiste tarpeiden tunnistamisessa (ei
riskiarviointimenetelmä)
 - yhteinen viitekehys lapsen tarpeiden jäsentämiselle
 - miten lapset ja perheet itse arvioivat tilannettaan
- Tarpeiden kartoituksen jäsenitys
 - hyvinvoinnin ympyrä, jossa kuusi ulottuvuutta
 - jokaisessa kolme tasoa: lapsi – perhe – yhteisö
- Hyvinvoinnin ulottuvuudet
 - fyysinen terveys – mielenterveys – suhteet ihmisiin ja yhteisöön – perustarpeet – oppiminen – turvallisuus

1. Työkalu perheiden kanssa keskustelemiseen

- **visuaalinen tuki** lapsen erilaisten tarpeiden ymmärtämiseksi
- lapsi keskiöön
- perheen ensisijaisuus
- yhteisöllinen vastuu
- tarpeiden tunnistaminen: lapsen, perheen ja ammattilaisen näkökulma
- lapselle / nuorelle oma haastattelu, vanhemmille oma

2. Työntekijöiden välillä väline yhteisen tiedon tuottamiseen sekä jaettavissa olevan tiedon siirtoon

- nopea oppimisen, hyvinvoinnin ja terveyden kartoitus
- yhteisen kielen takia siirrettävissä
- erityisosaamisen alueet kartoitetaan kukin omassa toiminnassa - tarvittaessa monialaisesti,
- toisia apuna käyttäen
 - oppiminen
 - terveys
 - hyvinvointi ja turvallisuus

- Fyysinen terveys
 - Lapsi: kokemus omasta terveestä ja aktiivista elämästä
 - Perhe: perheenjäsenten terveys - terveellinen ruokavalio - käyttää terveydenhuoltopalveluita
 - Yhteisö: terveydenhuoltopalvelut saatavissa tarvittaessa
- Mielen terveys
 - Lapsi: kokemus hyvinvoinnista ja onnellisuudesta
 - Perhe: perheenjäsenten mielen terveys – vanhempi-lapsisuhte - perheen antama ja saama tuki – ”lapseni iloiseksi tekevät asiat ovat...”
 - Yhteisö: Ystävien ja lähiyhteisön tarjoama tuki – suhteita luotettaviin aikuisiin

- Perustarpeet
 - Lapsi: kokee perustarpeensa tyydyttyiksi
 - Perhe: riittävän tilava koti – vanhempi työssä tai etsii työtä – riittävästi ruokaa ja vaatteita
 - Yhteisö: asumisolojen vakaus – liikennevälineet saatavilla – mahdollisuus käyttää paikallisia palveluita
- Oppiminen
 - Lapsi: nauttii oppimisesta – kehittyy ikäiselleen (itselleen) sopivalla tavalla
 - Perhe: lukee lapsille / lasten kanssa – lapsi käy varhaiskasvatuksessa/koulussa/oppilaitoksessa
 - Yhteisö: liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet – tarjolla harrastuksia, aktiviteetteja ja ryhmiä

- Turvallisuus
 - Lapsi: turvallisuudentunne – oma käyttäytyminen turvallista
 - Perhe: koti on turvallinen – perheenjäsenten kesken hyvää vuorovaikutusta – ”lastani pelottavat asiat ovat...”
 - Yhteisö: turvallinen koulu – turvallinen lähiympäristö
- Suhteet ihmisiin ja yhteisöön
 - Lapsi: yhteenkuuluvuuden tunne – vahva kulttuurinen identiteetti
 - Perhe: rutiinit ja yhdessä vietetty aikaa – perheen antama läheisyys ja tuki
 - Yhteisö: yhteisöllinen yhteenkuuluvuus – ystäviltä ja naapureilta saatu apu ja tuki – paikalliset palvelut

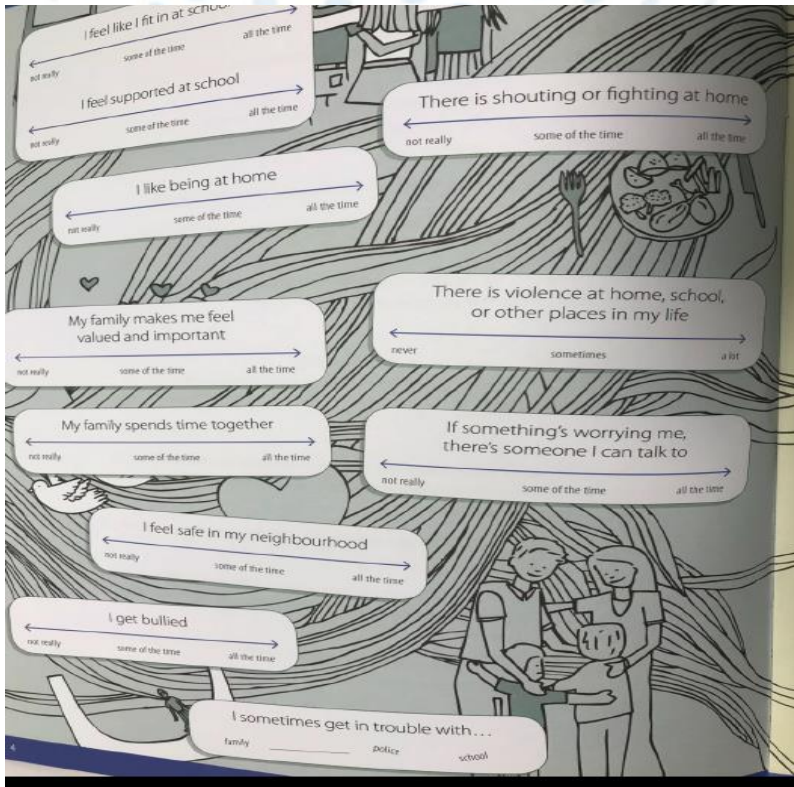


Jukka Mankala ja työryhmä

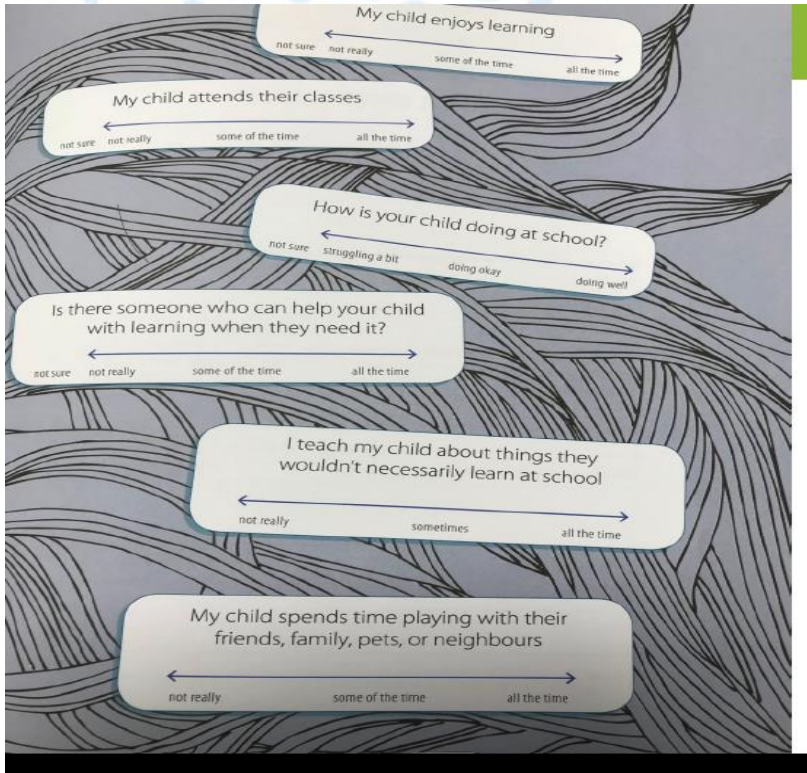
AITOS

- Terveys
- Osallistuminen
- Kulttuurinen identiteetti
- Aineellinen perusta
- Oppiminen
- Rakastettu ja turvassa

MANUAALISTA



MANUAALISTA



My child enjoys learning
not sure not really some of the time all the time

My child attends their classes
not sure not really some of the time all the time

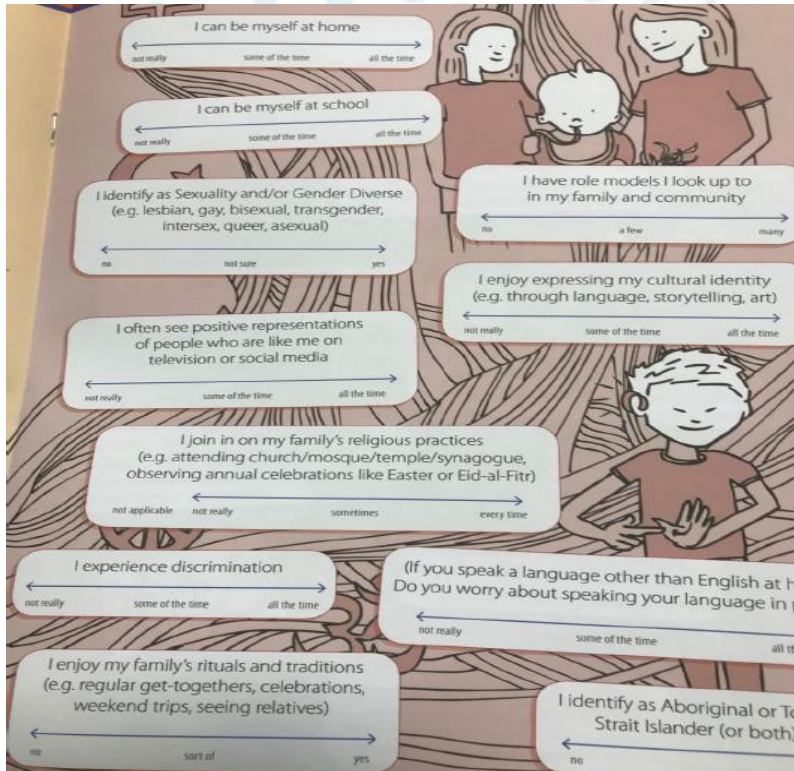
How is your child doing at school?
not sure struggling a bit doing okay doing well

Is there someone who can help your child with learning when they need it?
not sure not really some of the time all the time

I teach my child about things they wouldn't necessarily learn at school
not really sometimes all the time

My child spends time playing with their friends, family, pets, or neighbours
not really some of the time all the time

MANUAALISTA



I can be myself at home
← not really some of the time all the time →

I can be myself at school
← not really some of the time all the time →

I identify as Sexuality and/or Gender Diverse
(e.g. lesbian, gay, bisexual, transgender, intersex, queer, asexual)
← no not sure yes →

I have role models I look up to in my family and community
← no a few many →

I often see positive representations of people who are like me on television or social media
← not really some of the time all the time →

I enjoy expressing my cultural identity (e.g. through language, storytelling, art)
← not really some of the time all the time →

I join in on my family's religious practices (e.g. attending church/mosque/temple/synagogue, observing annual celebrations like Easter or Eid-al-Fitr)
← not applicable not really sometimes every time →

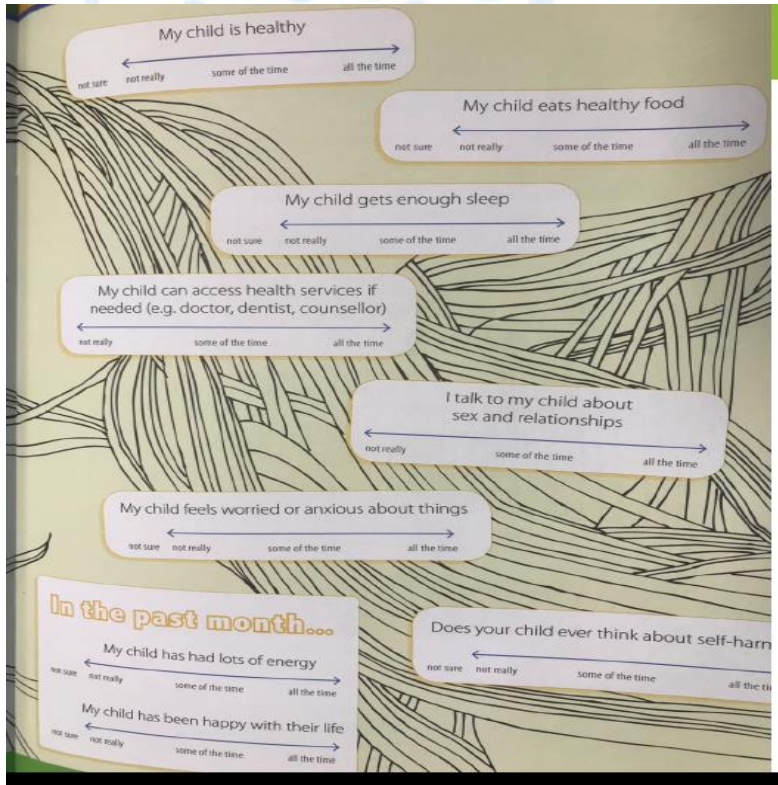
I experience discrimination
← not really some of the time all the time →

(If you speak a language other than English at home)
Do you worry about speaking your language in public?
← not really some of the time all the time →

I enjoy my family's rituals and traditions (e.g. regular get-togethers, celebrations, weekend trips, seeing relatives)
← no sort of yes →

I identify as Aboriginal or Torres Strait Islander (or both)
← no yes →

MANUAALISTA



- Tarpeiden kartoitus tehtävä yhdessä
 - arvostava tilannekartoitus
- Lapsi- ja perhelähtöisyys
 - molempien tasojen osallisuus: mitä kieltä käytetään
- Kokonaisvaltainen tieto tuen tarjoamisen perustaksi
 - voimavaralähtöisyys
- Lapsen ja perheen tarpeiden varhainen tunnistaminen
 - oikein mitoitettun ja ajoitetun tuen tarjoaminen
- Eri tahojen yhteistyön sekä työn- ja vastuunjaon selkiyttämisen työväline
 - yhtenäiseen palvelusuunnitelmaan pääseminen
- Päällekkäisten arviointien vähentäminen – eri arvioiden jatkumollisuus

- Yhteisen tahtotilan varmistaminen
 - onko lapsen hyvinvointi ja oppiminen yhteinen näkökulma vai sarja erillisiä näkökulmia ja vastuualueita?
 - voiko opettaja tai järjestöedustaja kirjata havaintonsa samaan kokonaisuuteen kuin psykiatri tai sosiaalityöntekijä
 - voi, mikäli perheen kanssa on keskusteltu
- Digitalisoitu ja/tai pelillinen lähestyminen
 - voisi olla tapa päästä eroon totutuista työtavoista
 - vanhat monitoimijaiset työmallit ovat usein ylivuotavia
 - EmpowerKids – Kompassi – Inforglobe
- CA-keskustelut voisi työstää Oma kantaan ja Koski-järjestelmään
 - Kantapalvelussa ”toimintakyky” viedään rakenteisiin tietoihin
 - fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
 - käynnissä hyvin rahoitettu THL-hanke
 - vanhemmat ja nuori näkisivät ja voisivat hallita sitä, ketkä näkevät

CA-mallista

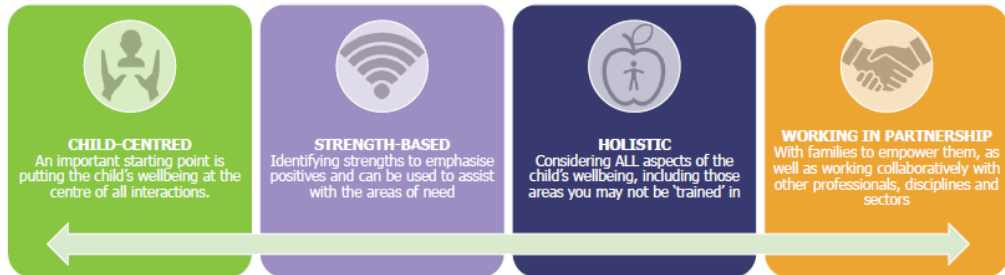
Benefits of the Common Approach

- **For Common Approach users**
 - A reminder of best practices and prompts about all aspects of wellbeing
 - A useful framework for conversations
- **For children and families**
 - A consistent approach in all environments
 - Empowerment to participate in meeting their own needs
- **For the children and youth sector**
 - A collaborative environment
 - Consistent language and approach



CA-mallista

Four practices



CA-mallista

What the Common Approach is NOT

- NOT a risk assessment tool
- NOT diagnostic, criterion based or standardized
- NOT solely focused on deficits/risks
- NOT focused on one aspect of wellbeing
- NOT appropriate for crisis situations



CA KOHTALOSTA...

- On työn alla STM/THL/ITLA
- Hankkeistus ja projektisuunnitelma
- Mallin testaus arviointityökalun kautta
- Hyvä kommunikaatioyhteys Australiaan luotu 😊